

Landmænd har investeringsbehov på ni mia. kr.

Der er behov for at investere i øget produktivitet og omkostningseffektivitet, mener økonom.

Af Morten L. Handrup
mha@landbrugsmediene.dk
tlf. 33 39 47 44

Under finanskrisen har det været meget svært for landmændene at låne, ikke bare til nye projekter men også til at vedligeholde produktionsapparatet.

»I perioden 2009-2012 har afskrivningerne på bygninger, inventar og grundforbedringer været større end bruttoinvesteringerne i landbruget, og det er et udtryk for, at produktionsapparatet ikke bliver opretholdt, og at landmændene ikke har haft tilstrækkelig mu-

lighed for at drage fordel af den teknologiske udvikling,« siger erhvervsøkonomisk chef Klaus Kaiser, Videncenteret for Landbrug.

Ifølge Klaus Kaiser er der et »opsparat investeringsbehov« på i alt ni mia. kr. inden for landbrug og gartneri i perioden.

Konkurrenceevne skal vendes
»I årene forud for 2009 blev der investeret kraftigt. Det skyldes dels investeringer som følge af krav til miljø og dyrevelfærd, dels stor optimisme i landbruget på baggrund af stigende ejendomspriser. Samlet set er det ikke urimeligt at antage, at landbruget gik ind i krisen med kapacitetsoverskud.

»Dette overskud er dog nu ef-

ter min bedste vurdering forsvundet, især i lyset af at en stor del af de investeringer, som trods alt har fundet sted under krisen, har været relateret til øgede krav til dyrevelfærd og miljø i forbindelse med 2013-kravene til søhold og ikke til fremme af produktivitet, omkostningseffektivitet eller udvikling af nye forretningsområder.

Der er således her og nu et voksende behov for at øge investeringerne, så udhulingen af landbrugs konkurrenceevne kan vendes,« siger Klaus Kaiser.

Samtidig gør han opmærksom på, at de højere indkomster i landbruget nu giver mulighed for at øge investeringerne.

»Posten likviditet for in-

Investeringsbehov

- I alt 9 mia. kr. 2009-2012
- Afskrivninger større end investeringer
- Produktionsapparatet nedslidt
- Højere indkomster i landbruget
- Bedste likviditet i mands minde

vesteringer er den højeste i mands minde, og mange landmænd har nu mulighed for at møde den finansielle sektors krav til egenfinansiering,« siger han.

Maskinfabrikanter har øget indtjeningen

Trimning af virksomhederne og øget eksport har bidraget til fornyet vækst i branchen.

Af Morten L. Handrup
mha@landbrugsmediene.dk
tlf. 33 39 47 44

De danske landbrugsmaskinfabrikanter, der blev hårdt ramt af finanskrisen, har rejst sig igen og tjener nu mere end før finanskrisen. Det viser en netop offentliggjort brancheanalyse foretaget af Metal Supply.

Efter et samlet driftsresultat på 85 mio. kr. i 2008 fik branchens otte største virksomheder året efter et samlet underskud på 41 mio. kr., primært fordi hjemmemarkedet nedsmeltede. Siden er indtjeningen steget igen og ligger nu på niveau med indtjeningen før finanskrisen.

Virksomheden Samson Agro har for eksempel efter to blodrode regnskaber og en bestekur rejst sig og fik i 2012 et overskud på næsten 12 mio. kr.

Virksomheden He-Va har trods finanskrisen formået år for år at øge sit overskud fra 13 til 34 mio. kr. i samme periode.

Reddet af eksport

Maskinproducenternes store redning er og bliver eksporten, fastslår Allan Pedersen, sektorchef i brancheorganisationen Dansk Agroindustri.

Danmark blev nemlig langt hårdere ramt end eksportmarkederne, fordi jordpriserne faldt i Danmark.

»Vi ser, at nogle, som ikke tidligere har eksporteret til Tyskland, er kommet i gang. Andre, som tidligere gik ind i Østeuropa, har nu taget skridtet videre til Rusland,« siger han.

Foruden de nævnte virksomheder omfatter brancheanalysen virksomhederne Bredal, Boghølle, Dal-Bo, Hardi International, Kongskilde og Kverneland.

Brancheanalyse

- Bredal
- Boghølle
- Dal-Bo
- Hardi International
- Kongskilde
- Kverneland
- Samson Agro
- He-Va

Få auktioner, men mange tvangssalg

De højere indkomster i landbruget nu giver mulighed for at øge investeringerne.

Kun få afleverer nøglerne til banken. Normalt er det muligt at finde en fornuftig løsning.

Af Morten L. Handrup
mha@landbrugsmediene.dk
tlf. 33 39 47 44

Antallet af tvangsauktioner er steget kraftigt under finanskrisen. Fra 2008 til 2010 blev antallet tredoblet. Siden er tallet steget lidt, og først inden for det sidste år er det begyndt at falde igen.

Tallene viser lidt om, hvordan krisen har udviklet sig, men de giver ikke et retvisende billede af situationen, mener direktør Ejnar Schultz, Videncenteret for Landbrug.

»Der har været og er stadig mange tvangssalg, som i gamle dage ville resultere i en tvangsauktion. Det gør bankerne ikke af forskellige grunde, blandt andet fordi en tvangsauktion og det at tage ejendomme i brugelig pant kan være en enormt dyr løsning,« siger Ejnar Schultz.

Videncenteret for Landbrug har tidligere lavet en undersøgelse, der viser, at mere end 80 procent af salgene af produktionsjendomme er tvangssalg.

Ifølge videncenteret er der 2.700 heltdsbedrifter med høj effektivitet, en fornuftig indtjening - og høj gæld. Der til kommer 1.700 forgældede

99 Rigtig mange har truet med at smide nøglerne, men når vi har snakket om det, finder vi normalt en løsning sammen med pengeinstituttet.

B. Lambertsen, Sønderjysk Lbf.

heltdsbedrifter, som ikke kan afdrage tilstrækkelig på gælden. Halvdelen har lav effektivitet, og den anden halvdel har høj effektivitet.

Finder normalt en løsning

En rundringning til forskellige landbocentre tyder ikke på, at der er ret mange landmænd, der inden for det sidste år har valgt at aflevere nøglerne til banken.

»Rigtig mange har truet med at smide nøglerne, men når vi har snakket om det, finder vi normalt en løsning sammen med pengeinstituttet.

I 2011 og 2012 havde vi en del ejendomme, der blev taget i brugelig pant, men det prøver kreditforeningerne at undgå, fordi det koster for meget.

Så vidt jeg lige umiddelbart er orienteret, har vi ikke haft brugspantsager i 2013, men enkelte hvor pantbaver har indgivet konkursbegæring. Der er nok 50-otte landmænd, der har afviklet og

Antallet af tvangsauktioner er steget kraftigt under finanskrisen - den viste ejendom er dog »kun« til salg. Arkivfoto

solgt ejendommen i 2013,« siger Brian Lambertsen, chef for Ejendom & Jura, Sønderjysk Landboforening.

Kun få smider nøglen

»Mig bekendt har vi ikke haft nogen, der har smidt nøglen. Dem vi kender, og som er mere eller mindre presset

Tvangsauktioner

- 2008: 74
- 2009: 120
- 2010: 216
- 2011: 236
- 2012: 244
- Sidste 12 mdr.: 194

Naturerhverv.dk

Ministeriet for Fødevarer, Landbrug og Fiskeri

Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne

Danmark og EU investerer i landdistrikterne.

Se 'European Agricultural Fund for Rural Development' (EAFRD)